

BİLGİ MERKEZLERİNDE ACİL DURUM FARKINDALIĞI

Alpaslan Hamdi KUZUCUOĞLU

ÖZET

Amaç: Kütüphane, Arşiv ve Müze binaları gibi bilgi merkezlerinin bulunduğu yapılara yönelik hazırlanacak risk azaltma planları ile acil durum planları hem çalışan, ziyaretçi ve kullanıcı odaklı, hem de bina ve koleksiyon / derme odaklı olmalıdır. Bunun için proaktif yaklaşımla hazırlanacak planlarda olası meydana gelebilecek can ve mal kayıplarının minimize edilmesi ya da tamamen ortadan kaldırılması amaçlanmalıdır. Çalışmanın amacını, bilgi merkezleri çalışanlarının acil durumlar karşısındaki bilgi düzeylerinin artırılmasına yönelik farkındalık çalışmalarının geliştirilmesidir. **Yöntem:** Acil durum planlama çalışmalarında çalışanların ve bu bilgi merkezlerinde bulunanların farkındalık düzeylerini artırıcı faaliyetler unutulmamalıdır. Planlama çalışmalarında zaman içinde insanların olayları kanıksamasının önüne geçilmesi amacıyla eğitim ve etkinliklere katılma süreçleri dahil edilmelidir. Çalışmada, bilgi merkezlerinin acil durumlara dirençli hale gelmesinde çalışanların rolünü irdeleyen "Bilgi Merkezi Acil Durum Modeli" (BMADM) önerilmiştir. Modele göre çalışan odaklı bir modelden hareketle "Acil Durumlara Hazır Bilgi Merkezleri"ni hayata geçirmek hedeflenmiştir. **Bulgular:** Bilgi merkezlerinde yapılacak senaryo çalışmalarının oluşabilecek en kötü duruma göre hazırlanması, acil durum ekiplerinin bu yönde oluşturulması, teçhizatlandırılması ve eğitilmesi; acil durum yönetimin başarısını da beraberinde getirecektir. Ancak planların şeffaf ve katılıma açık olması hayati önem taşımaktadır. Anahtar rol niteliğindeki çalışanların olası riskler ve acil durumlar hakkındaki farkındalığı, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konudur. **Sonuç:** Çalışmada, bilgi merkezlerindeki acil durum / afet planlama çalışmalarında farkındalığa yönelik İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphaneler ve Müzeler Müdürlüğü'nde yapılan çalışmalarda vurgulanmıştır ve tüm bilgi merkezlerinde bir model olarak uygulanması önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kültürel Miras Koruma, Bilgi Merkezlerine Yönelik Koruyucu Risk Tedbirleri, Acil Durum Planlaması, Afet Yönetimi.

Doç.Dr., İstanbul Büyükşehir Belediyesi, alpaslan.kuzucuoglu@ibb.gov.tr